

Základní dělení mimořádných událostí

- Mimořádná událost
- Krizová situace
- Základní dělení mimořádných událostí
- Základní dělení přírodních mimořádných událostí
- Základní dělení antropogenních mimořádných událostí
- Abiotické mimořádné události
- Biotické mimořádné události
- Technogenní mimořádné události - provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou
- Sociogenní mimořádné události vnitřní - vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické negativní jevy
- Sociogenní vnější mimořádné události - vojenské mimořádné události
- Agrogenní mimořádné události
- Způsob použitého třídění mimořádných událostí

Mimořádná událost

je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Krizová situace

je mimořádná událost, při níž je vyhlášen krizový stav (mimořádná situace, kdy je bezprostředně ohrožena svrchovanost a územní celistvost státu, jeho demokratické základy, chod hospodářství, systém státní správy a samosprávy, zdraví a život velkého počtu osob, majetek ve velkém rozsahu, kulturní statky, životní prostředí nebo plnění mezinárodních závazků, přičemž ohrožení nelze zabránit ani jeho následky odstranit obvyklou činností správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb.).

Základní dělení mimořádných událostí

- I. Přírodní (naturogenní) mimořádné události
- II. Antropogenní mimořádné události – mimořádné události způsobené činností člověka

I. Základní dělení přírodních mimořádných událostí

- a. Abiotické mimořádné události – způsobené neživou přírodou
- b. Biotické mimořádné události – způsobené živou přírodou

II. Základní dělení antropogenních mimořádných událostí

- a. Technogenní mimořádné události - provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou
- b. Sociogenní mimořádné události interní - vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické krize
- c. Sociogenní mimořádné události externí - vojenské krizové situace
- d. Agrogenní mimořádné události – spojené se zemědělstvím a půdou

I.a Abiotické mimořádné události:

- Požáry způsobené přírodními vlivy
- Kosmické záření, radioaktivita přírodního prostředí, únik radonu, zvýšené radioaktivní pozadí
- Povodně a záplavy
- Dlouhodobá sucha
- Dlouhodobé inverzní situace

- Propad zemských dutin
- Zemětřesení
- Sopečná činnost
- Posun říčního koryta
- Půdní eroze
- Silné mrazy a vznik námraz
- Sněhové kalamity
- Zemské sesuvy
- Krupobití
- Vichřice, větrné poryvy, větrné víry – tornáda
- Mlhy – dlouhodobá ztráta viditelnosti
- Atmosférické výboje
- Geomagnetické anomálie
- Narušování ozónové vrstvy z důvodů velké produkce metanu (velkochovy hospodářských zvířat)
- Narušování krajinných celků a celkové ekologické rovnováhy
- Přepólování zemských pólů
- Globální změna klimatu<
- Pád kosmických těles, meteorických dešťů<
- Výbuch supernovy

I.b Biotické mimořádné události:

- Epifylie – rozsáhlá nákaza rostlin
- Epizootie – rozsáhlá nákaza zvířat
- Epidemie – velká nákaza lidí
- Přemnožení přírodních škůdců
- Parazité
- Živočišní a rostlinní vetřelci
- Přemnožení plevelů
- Rychlé vymírání druhů
- Genové a biologické manipulace

II.a Technogenní mimořádné události

- provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou:

- Radiační havárie velkého rozsahu
- Technologické havárie spojené s výronem nebo únikem nebezpečných látek
- Havárie v dopravě s výronem toxických látek
- Rozsáhlé ropné havárie
- Požáry
- Rozsáhlé dopravní havárie v silniční, železniční, letecké, městské a vnitrozemské lodní dopravě a na lanovkách
- Důlní neštěstí
- Mechanické a statické poruchy staveb a zařízení
- Mimořádné události v tunelech a jiných podzemních stavbách
- Technické a technologické havárie – požáry, exploze, destrukce
- Narušení hrází vodohospodářských děl
- Znečištění životního prostředí rozsáhlými haváriemi
- Havárie v dopravě – požáry, exploze, destrukce
- Nepříznivé působení člověka na životní prostředí (ekologické havárie) – smog, skleníkový efekt, ztenčování ozónové vrstvy, toxické a infekční odpady, likvidace ekologické rovnováhy, neodborné používání agrochemikálií, odpady ve vodních tocích apod.

II.b Sociogenní mimořádné události vnitřní - vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické negativní jevy:

- Narušení finančního a devizového hospodářství státu
- Narušení dodávek ropy a ropných produktů
- Narušení dodávek elektrické energie, plynu a tepla

- Narušení dodávek potravin
- Narušení dodávek pitné vody
- Narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu
- Narušení funkčnosti dopravních systémů
- Narušení funkčnosti informačních systémů a komunikačních vazeb
- Narušení funkčnosti systémů pro varování a vyrozumění obyvatelstva
- Totální zhroucení ekonomiky státu
- Migrační vlny a rozsáhlá emigrace ze státu
- Rozvoj rasové, národnostní a náboženské nesnášenlivosti
- Hromadné postižení osob mimo epidemii
- Hrozba teroristických akcí, aktivity vnitřního a mezinárodního zločinu a terorismu
- Závažné narušení veřejného pořádku, nárůst závažné majetkové a násilné kriminality, soupeření militantních nebo extrémních politických skupin mezi sebou
- Ohrožení života a zdraví občanů jiných zemí takového rozsahu, kdy je vyžadována humanitární pomoc nebo nasazení záchranných sil v rámci zahraniční pomoci
- Ohrožení demokratických základů státu extrémistickými politickými skupinami
- Psychosociální negativní jevy
- Záměrné šíření poplašných a nepravdivých zpráv, vyvolávání stavu paniky
- Záměrné šíření drogových závislostí
- Působení toxických odpadů na okolí
- Použití zbraní hromadného ničení jaderných, chemických a biologických
- Decimování a vyhlazování obyvatelstva
- Vliv přelidnění

II.c Sociogenní vnější mimořádné události - vojenské mimořádné události:

- Násilné akce subjektů cizí moci spojené s použitím vojenských sil a prostředků na území, ke kterému jsou plněny spojenecké závazky nebo je poskytována mezinárodní humanitární pomoc.
- Diverzní činnost spojená s přípravou vojenské agrese nebo v průběhu vojenské agrese.
- Vnější vojenské napadení státu nebo jeho spojenců.
- Ohrožení základních demokratických hodnot v takovém rozsahu, že je požadováno nasazení ozbrojených sil pro provedení mezinárodní mírové nebo humanitární operace.
- Hospodářské sankce a hospodářský nátlak.
- Rozsáhlé ekologické havárie, přesahující hranice států
- Politický nátlak
- Přenos hospodářských krizí z důvodů propojení ekonomik

II.d Agrogenní mimořádné události:

- Eroze půdy
- Degradace kvality půdy
- Splavování půd do vodních toků
- Zhutňování půd z důvodů používání těžké mechanizace
- Nevhodné používání hnojiv a agrochemikálií
- Vysychání a znehodnocování vodních zdrojů
- Monokulturní zemědělská výroba
- Zhoršení kvality zemědělské produkce vlivem velkoprodukce (rostlinné i živočišné)

Zdroj:

Modrá kniha – MV – GŘ HZS ČR – Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč

RNDr. Ivan Veverka CSc. – Vybrané kapitoly krizového řízení, Policejní akademie Praha, 2003

Způsob použitého třídění mimořádných událostí

